

„SVĚTOVÁ PREMIÉRA DIGITÁLNĚ RESTAUROVANÉHO SMÍMKU ÉTIENNA-JULESE MAREYE – PLACE DE LA CONCORDE“

V italské Bologni v rámci zahájení Mezinárodního filmového festivalu Il Cinema Ritrovato byl dne 24. června 2017 uveden ve světové premiéře snímek *PLACE DE LA CONCORDE* pořízený chronofotografickou kamerou Étienne-Julese Mareye někdy mezi rokem 1888-1897. Jde o chronofotografický záznam náměstí Place de la Concorde v Paříži zaznamenaný Mareyovým kameramanem a chronofotografem Luciene Bullem na celuloidový svitek negativu šíře 88 milimetrů o délce 19,5 metru (545 filmových okének). Svitek originálního negativu je součástí sbírek Národního technického muzea v Praze, který přivezl do Prahy před 90ti lety kameraman Jindřich Brichta. NTM se rozhodlo tento unikátní snad ještě předlumiérovský záznam Paříže ve své produkci digitalizovat a zpřístupnit veřejnosti. NTM tak umožnilo řešitelům projektu NAKI Akademie múzických umění v Praze pod vedením prof. Marka Jíchy ověřit funkčnost digitálního restaurování národního filmového fondu prostřednictvím *Certifikované metodiky digitálního restaurování filmů, jejímž výsledkem je digitálně restaurovaný autorizát (DRA)*. Celý soubor sedmi certifikovaných metodik DRA je výstupem projektu NAKI – Programu národní kulturní identity. V rámci tohoto projektu vznikla na AMU například digitalizační laboratoř CPA – Centrum poradenství a analytických služeb. Tato laboratoř byla vybudována jako výzkumné a kalibrační pracoviště se zaměřením na digitální restaurování, digitální filmovou postprodukcí a kontrolu kvality digitálních projekcí. CPA umožní na nezávislé akademické půdě porovnávat kvalitu filmových digitalizátů a rovněž provádět vzorkování a analýzy dochovaných filmových archiválií. Laboratoř CPA disponuje unikátním zařízením, zejména vodou chlazeným filmovým projektořem KINOTON FP 38 E-Q, který umožňuje promítat nitrátové archiválie, negativy a pozitivní kopie ve formátech 16mm i 35mm, a zároveň je vybavena 4K digitálním kalibrovaným projektořem BARCO a inspekčním stolem KINOTON FVT1200, jediným v České republice. Je k dispozici rovněž přesný kalibrovaný spektrofotometr PhotoResearch SpectraScan PR-740, který může např. pomoci s kontrolou ostatních měřičů a kalibračních zařízení pro nastavování kvality obrazu digitálních kin v České republice. Výzkum zde probíhá na zařízení, které dokonale umožňuje analýzy kvality a míry poškození filmových archiválií. Zmíněná zařízení jsou speciálně upravená do jedinečného funkčního celku, který u nás nemá obdoby.

Digitalizace a prezentace filmu *PLACE DE LA CONCORDE*, je unikátní počín, přinášející spolupracujícím institucím celosvětovou slávu. Národní technické muzeum poskytlo svoje archiválie a prostor pro historicko-technologický průzkum, Národní památkový ústav v Praze poskytl unikátní skener Cruse a Akademie múzických umění ověřila funkčnost své digitální laboratoře CPA. To vše dokazuje životaschopnost a důležitost výsledků práce tohoto výzkumného projektu.

Ředitel renomované Boloňské restaurátorské laboratoře L'IMMAGINE RITROVATA pan Davide Pozzi po projekci napsal českým kolegům tento email: *... "This is just to tell you that yesterday I was in the Piazza Maggiore, the main square in Bologna where the night screenings take place, and I was glad to see your work screened. I am very happy that Gian Luca has decided to screen it and I hope you are happy too. Congratulations, it was not only very interesting from a historical point of view but also very beautiful!"...*

V naprosto dokonale seřízené monumentální digitální projekci na boloňském náměstí Piazza Maggiore mohli diváci festivalu uvedeni ředitelem festivalu panem Gian Luca Farinellim poprvé po 120 letech zhlédnout Mareův historický chronofotografický záběr. Snímek byl zdigitalizován v DRA, tedy v kvalitě odpovídající původnímu zdroji celuloidového pásu šíře 88mm bez perforačních otvorů. Digitalizace proběhla v rozlišení 13K, tedy 13.000 obrazových pixelů horizontálního řádkování. Jde v přepočtu o rozlišení 3800dpi. Étienne-Jules Marey sám svoje chronofotografické záběry nepromítal, používal je pouze ke studiu pohybových fází, kterými se jako významný výzkumník před rokem 1900 zabýval. Z celého negativu si vybíral jen části, například když projíždí kolem kamery koňské spřežení, které si kopíroval a tiskl. Mareye zajímaly pouze pohyby koňských kopyt. Nám ale z této akce zbyl unikátní 45 sekund dlouhý záběr náměstí Concorde s neuvěřitelně bohatým záznamem pohybu mnohých pařížských chodců. Vidíme strážníka, řemeslníka, pospíchající dámu, dva pány promlouvající k pejskovi, pána s buřinkou pozorujícího tento polední shon a nebo sluhu nesoucího na hlavě podnos s nějakým ovocem. Množství projíždějících kočárů hovoří o tom, že Place de la Concorde byl tradičně nejrušnějším náměstím Paříže. Celá scéna jakoby se odehrávala dnes, ale ve skutečnosti jde o záznam pařížského života před dvanácti desetiletími.

Výzkumný projekt NAKI Akademie múzických umění tedy slaví celosvětový úspěch. Na digitalizaci podle metodiky digitálně restaurovaného autorizátu (DRA) spolupracoval digitální restaurátor Marek Jícha (AMU) se svojí odbornou expertní skupinou ve složení: Ladislav Bezděk (NPÚ), Daniel Souček (AMU), Vidu Gunaratna (AMU), Ivan Vít (A.Č.K.), Jaromír Šofr (AMU), Hynek Stříteský (NTM), Zdeněk Stuchlík (AMU). Výzkumný tým NAKI AMU v rámci ověřování metodiky DRA již předvedl kvalitní výsledky na filmech *Kamenný most*, *Cesta z města* režiséra Tomáše Vorla, a v rámci zkušebního digitalizačního programu České televize rovněž filmy *Radúz a Mahulena* Petra Weigla a v současnosti dokončuje restaurování filmu *Žiletky* Zdeňka Tyce. Státní fond kinematografie s současností digitalizuje dva filmy *Obchod na korze* a *Černý Petr* za účasti expertních kameramanských skupin, tedy de facto dle metodiky DRA.

Italské město Bologna, ve kterém vznikla první evropská univerzita, se stala místem prvního spatření tohoto unikátního záběru. Nikdo jej nikdy před tím neviděl a zřejmě v plné délce ani sám Marey. Dne 28.6. 2017 proběhne v rámci festivalu druhá projekce filmu doplněná o odbornou prezentaci projektu NAKI za účasti odborníků z AMU, Národního technického muzea v Praze a Národního památkového ústavu v Praze.

Večerní zahájení festivalu IL CINEMA RITROVATO na náměstí Piazza Maggiore v italské Bologni

Ředitel IL Cinema Ritrovato pan Gian Luca Farinelli zahajuje festival Mareyovým chronofotografickým snímkem Place de la Concorde a filmy Jeana Vigo Á propos Nice a L'Atalante

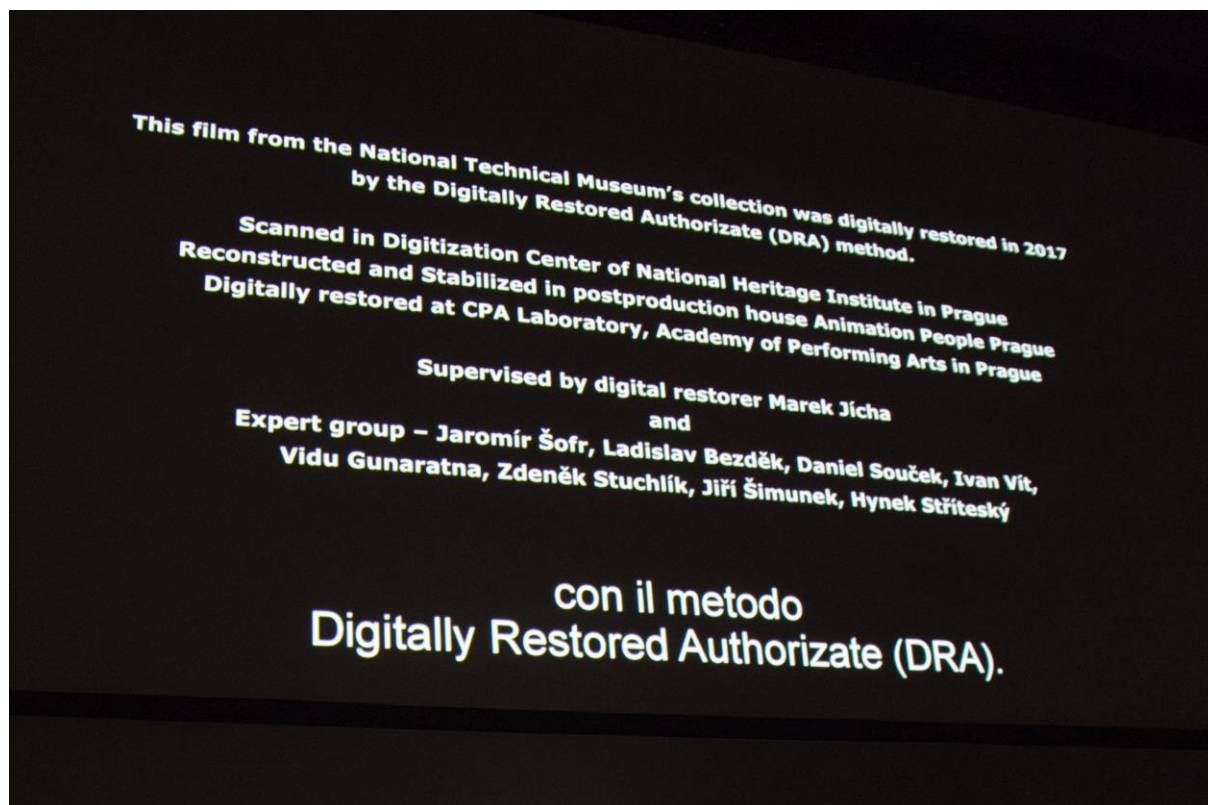
Marek Jícha (AMU) a Ladislav Bezděk (NPÚ) před zahájením projekce

Zahajovací projekce 31. ročníku festivalu Il Cinema Ritrovato, Mareyův film doprovázený klavíristou

Diváci měli možnost shlédnout tento 45 vteřin dlouhý záběr celkem 4x a to i ve formě negativního obrazu

Titulek dokladující producenta Národní technické muzeum v Praze, použitou restaurátorskou metodu DRA a jména expertní restaurátorské skupiny

Bologna - Piazza Maggiore a světová premiéra jednoho z prvních kinematografických záznamů Paříže pořízeného Étienne-Julesem Mareyem před 120 lety.

**Il Cinema
Ritrovato**

XXXI edizione

Bologna
24 giugno
2 luglio
2017

LUN
26/6